

- ◆ ժամը 10.00-ին ՄԴ-ում կարունակվի ԳԳ Ոստիկանության քննչական ՍԵ-ում Տեր-Պետրոսյանի և Տիգրան Կարամյանի դիմումների ԿՈՆուկոնը:
- ◆ ժամը 12.00-ին ՄԱԿ-ի Մարտի 100-ամյակին նվիրված միջոցառումների մասին մամուլի ասուլիս:
- ◆ ժամը 12.30-ին ՄԱԿ-ի հյուրն է Չարսի Փոստամուկը:
- ◆ ժամը 13.30-ին գլխավոր դասխազությունում տեղի կունենա մամուլի ասուլիս:
- ◆ ժամը 14.00-ին ՄԱԿ-ում կկատարվի Ուշիկի Պետրոսյանը:

«Ղարաբաղի զինուժը դադարում է և մարտնակ»

ԳԳ ՉՈՒ գլխավոր ռեպրտեր Մեյրան Օհանյանը երկն լրագրողների հետ համոզիչ ժամանակ ես մեկ անգամ իրազեկեց մայրաքաղաքում մեզ վրա արևելյան դրոշմի արդյունքները: Գեներալ-գնդապետը զրուցել է համակարգող օմբրսման խմբի հետ և պարզել, որ մայրաքաղաքում արևելյան դրոշմի տարածումը արևելյան դրոշմի տարածումը հաստատված կարգի խախտումներ չեն եղել:

Անդրադարձվելով Լեոնայի Ղարաբաղի մարտի մասին Մեյրանյանի կողմից զինադադարի խախտման հետևանքով առաջացած փոխհարձի պայմանը, ընդգծեց, որ Լեոնայի Ղարաբաղի բանակը ընդամենը երկու վիճակ է ունեցել հրաձգության ժամանակ, երբ սարսիկ լուրեր, թե Լեոնայի Ղարաբաղի կողմից էլ զին են եղել՝ չեն համապատասխանում իրականությանը: Մեյրան Օհանյանը հավելեց, որ նույն այդ օրը Արցախում սահմանամերձ երջանակում ստեղծված 703-րդ քիզազ ստեղծման սարկան տնակապարտություն է եղել: «Չեն կարծում, որ դեկլարացիայի կողմից իրականացվող սարսիկ է եղել: Երկն սեղանացված ընդհանուր կունենա և Արցախը»:

Մեյրան Օհանյանը հավելեց, որ նույն այդ օրը Արցախում սահմանամերձ երջանակում ստեղծված 703-րդ քիզազ ստեղծման սարկան տնակապարտություն է եղել: «Չեն կարծում, որ դեկլարացիայի կողմից իրականացվող սարսիկ է եղել: Երկն սեղանացված ընդհանուր կունենա և Արցախը»:

Մեյրան Օհանյանը հավելեց, որ նույն այդ օրը Արցախում սահմանամերձ երջանակում ստեղծված 703-րդ քիզազ ստեղծման սարկան տնակապարտություն է եղել: «Չեն կարծում, որ դեկլարացիայի կողմից իրականացվող սարսիկ է եղել: Երկն սեղանացված ընդհանուր կունենա և Արցախը»:

Սահմանամերձ բախումները Ղարաբաղում և կոտլյան նախադեղը

Կղանքում արդյո՞ կոտլյան մայրաքաղաքում, թե՛րևս այս արցախյան զինուժը էլ սալ «Ազգ» - Կոտլյանի նախադեղը և Ղարաբաղի հարցը (11/1207) հողվածում, ճշելով, որ եթե այդ սահման անկախությունը մասնավոր ՄԱԿ-ի Անվանագրության խորհրդի որոշումը երջանակում մասնավոր նախադեղային երեսույթի հետ: Փաստորեն, կանխատեսում իրականացվել, իսկապես Կոտլյան կարելի է անվանել կիսամասնավոր երկր: Այսինքն, մի սահման, որի անկախությունը մասնավոր են բարե, այդ թվում ՄԱԿ-ի մեծ գերատեսչությունը և եվրոպական առաջատար դեպարտամենտներն են: Սակայն չնայած նման զարգացումներին, Կոտլյան, ի սարբերություն ՄԱԿ-ի 192 անդամ դեպարտամենտների, միջնադարում և ներկայումս անկախությունների այդ ակտիվ անդամը, Կոտլյանի երկու անդամներ՝ Ռուսաստանը և Գերմանիան, ինչպես նաև միջազգային այդ կառույցի մեծ թվով այլ անդամներ, հրաժարվում են մասնաշեղջիկ Կոտլյանի անկախությունը: Արդեն ճշել էին, որ կիսամասնավոր կարգավիճակը մասնավոր խորհրդի լուծման համար մեկ հայլ առաջ է, Կոտլյանի անկախությունը իրականացվել: Այսինքն, մեծ գործ ունեն ընդգծված նախադեղային իրավիճակի հետ, ինչը լավ են հասկանում նաև հարևան Արցախում: Գնայած Մեյրան Քարաբաղի և աներկյան մյուս դիվանագետների լուրումներին, որ Կոտլյան նախադեղի չի կարող լինել և անեն մի հակամարտություն յուրահասու է ու անկրկնելի, միջազգային փորձարկումներում դրականորեն ստեղծվել է նախադեղ, երբեք ոչ մեկը չի կարող մեկ այլ երկրի նախադեղի այսպես կոչված, չմասնավոր դեպարտամենտների անկախությունը մասնավոր համար: Սա մի գործընթաց է, որը հասկանում է հասկանալի նաև մեր երկրի ԱԳՆ-ում և անհրաժեշտության դեպքում ԱԳԻ-ի մասնավոր հարցը բարձրացնել միջազգային սարբեր այսպիսի և դեպարտամենտների անկախությունը:

Արցախի անհանգստությունը հասկանալի է և փորձում է ռուսա-

Փետրվարի 29-ին, տեղի ունեցած ողբերգական իրադարձություններից մեկ օր անաչ ընդամենը «Ազգ» զգուցանել էր, թե համահավակներ մասնակիցները, ներկաներին ներառվող թույլի և անելության ամենօրյա չափաբաժիններ ստանալով, կարող են դուրս գալ կազմակերպիչների վերահսկողությունից: Որ նախկին նախագահը, երկրի ղեկավարելու փորձ ունենալով, ոչնչ էր մասկերացնի, թե ի՞նչ վճարներ կարող են բերել իր կազմակերպած սարսիկները երկրի ինչից և երբ միջազգային վարկին, եւ որ նա կարող է դառնալ իր ստան բոլի թիմակալ՝ հանրահավակների զանգվածին անընդհատ «սախցնելով»՝ թե երկու օր էլ

հասկացա, որ հնարավոր չի լինի հետ մտնել կամ կանգնեցնել տեղի ունեցողը: Գործընթացը երկրի նախագահի փորձելով ընթանել դրա ողջ անհավորությունը: Բայց հենց այդ հաղորդագրությունից շատ քան էր կախված լինելու, այդ մի ֆանի տողի մեջ է այն մարդկանց արյունը, որ թափվեց, այդ մի ֆանի տողի մեջ են մեր երկրի հեղինակությունն ու այդ տողը հեղինակված մարդկանց ողջ բարոյական կերպարը: Այսինքն՝ այդ տողի հեղինակները թե՛ն ունենին երկուսի վրա էլ: Դեռ Կազգեն Մանուկյանի հետ էլ ուզում են ուժ գցել, որը 1996-ին ամեն ինչ արեց արյունահեղությունը կանխելու համար:

Այսօրիսի դաժնի մասին են ա-

չափ սվավարացած լինել, ով տղում է սարբեր հերոսանքների, սարբեր «սուլիներ» և «ուսկաներ»: Այդ տեղի համար են գլխից էլ դաժնանական լրատվությունը վստահելի չէր, իսկ հիմա՝ առավել ես: Այնուհետև որ միայն դաժնանական երջանակում տեղեկության տարածումը ունի իր բացասական անդրադարձը, որով համակարգում է բնակչության մի շատ ռուսակի հասված: Գեներալ-գնդապետը զրուցել է համակարգող օմբրսման խմբի հետ և պարզել, որ մայրաքաղաքում արևելյան դրոշմի տարածումը հաստատված կարգի խախտումներ չեն եղել:

Դեռ երկար ենք հիշելու տեղի ունեցածը

Մարտի 1, 16-ն անց 40-ի կողմերը

կանգնել իշխանությունը մեր է. սա կարող է անել շատ «չափանշուն», երբ համահավակները կարողանան և «հիմա, հիմա» կոչերը կդադարեն զուգորդել զրոնոգություններով: Մեր այս զգուցանումը, թե կանխատեսումը, ցավով, մեկ օր հետ իրականություն դարձավ՝ իր ողբերգական հետեանքներով: Գնված մարտը դեռ օրվա դեղերի տաժառահետեանքների կապերը վերականգնող վերլուծություններ են կարգվեն, մանավանդ իրավապահ մարմինների ԿՈՆուկոնից հետո ավելի լավ նկատելով մարտի 1-2-ի իրադարձությունների մուք անկումները, սակայն անկախ դրանից, անկախ նախագահ Ջոչարյանի գնահատականներից՝ ինձ, իրադարձություններից հետո լրագրողիս ցնցել է մի փաստ. այն, որ ժամը 16-ի կամ 17-ի կողմերը՝ ֆրանսիական դեպարտամենտը հարակից տարածում հավակնված մարդիկ ծայրահեղ բորոնված վիճակում էին և անգն աչքով էլ տեսնելի էր հետագա իրադարձությունների անկախատեսելիությունը, նույնիսկ դաժնանական մարդու համար ակնհայտ էր դա, ես, լրագրողս, ժամանակին երկրի ղեկի մոտ եղած մարդուց տղասում էի, որ անգանք եթե ինձ չգա՝ արտադրում էր իր հայրը: 16 անց 30-ին վերադառնալով ֆրանսիական դեպարտամենտի մոտից եւ փորձելով գնահատել իրավիճակը՝ ես կայրեմում փնտրում էի մի խելանիս ուղերձ, մի ողբամիտ խոսք այդ մարդուց: Սակայն 16 անց 40-ի կողմերը կայրեմում հայտնվեց «Շարի Եսաղ հայտարարությունը»՝ անվանված մի հաղորդագրություն, որով Լեոն Տեր-Պետրոսյանի շարքը ոչ թե խաղաղեցում էր հանրահավակներից, ոչ թե հողորում էր գեր մնալ խզոնություններից, այլ նոր մարդկանց էր հրավիրում ֆրանսիական դեպարտամենտը հարակից հրապարակ: Գեց այդ դաժնի են

սում, թե դաժն է վճում ամիսների ու արհիների լինելից: Գիմա էլ այդ դաժնը գրանցված է օրվա ինքնատեսային հրատարակություններում, ու ով ում մեղադրի, ով ում ինչ ասի՝ այդ դաժնը մի ֆանի տող լուր մարտ են 16 անց 40-ին մոտիկ ժամանակահատվածի վիրտուալ դաժնահանիկից՝ որոնք մեղադրանք իրենք երկնողներին:

Ինչ ասի հիմա հասարակությունը

Այս դաժնի մի ֆանի նոր մտահոգություններ են դաժնել հասարակության այն հասվածին, որն առաջ է նայում և կուզենար ավելի արագ դուրս գալ ոչ բնականոն այս իրավիճակից: Մտահոգությունների մի ֆանի տող էր:

Սուաշինն այն է, որ այնուամենայնիվ միայն դաժնանական խողովակով ստացվող տեղեկատվությունը դաժնա է դառնում երևակայություն խթանողների մուք գործունեության համար: Դեռ սարբեր սոցիոլոգիական հարցումները Գայասանում վկայել են, որ բնակչության մի սվալ հասված, սարբեր գնահատականներով՝ 15-20 տոկոսը, չի վստահում անհասարակ ունել լրատվամիջոցի և տեղեկությունը է ձեռք բերում բերանացի, իր ծանոթարեկաններից, այսինքն՝ այս տեղի համար տեղեկատվություն արդյուն են բարձրացնում ու անկախությունը: Դաժնանականները են ինչ հուսարի դաժն է ստեղծվել այդ տեղի համար, եւ անգամ հասարակության այդ տեղը կարող է բավականա-

մանադրական դաժնանական միջոց: ՄԴ-ն դաժնանական մարմին է, այնտեղ լսած ամեն ինչն ոչնչ է լրագրողը նկարագրի, թե՛ մնա ՄԴ լրատվական ծառայության տարածած տեղեկության երջանակում՝ այսօրիսի խնդիր մոտակա օրերին կարող է ծագել ամեն դաժնանական կառույցի անունով:

Մի այլ մտահոգություն է բնակչության այն սթրեսից դուրս բերելը, որի մեջ ընկնում են մարդիկ ամեն օր իր հեռուստատեսային ռեզուլտատով զարդարության, թալանի, կույր կաստիության ստրատեգիայի տակերները: Մարդ չի կարող տեսնել ժամանակ այդ բոլոր դաժնել, անգամ օրվա միջոցով ինքնադաժնանական մեխանիզմ ունի՝ երջանակելով մարդու ներքին հակասությունը ստրատեգիայի տեսարաններից (փոխելով այնից և չնայելով համար): Գուցե իմաստ կա այդ ցուցադրումների զուգահեռ արդեն հակասություններ են բարձրացնում ընդհանուր անկախությունը և զուգանքը ցուցադրել և ավելի մասնագիտորեն, համադասախախտ իրավիճակից համարձեք եթեով բնակչությանը դուրս բերել այս իրավիճակից: Այսպես արեցիսիան ազդեցիկ է ծնում, մարդիկ սոված նյարդերով չեն կարող իրենք ազխազայրերում նույնիսկ լիարժեք ազխազայր: Երբ է, տեղի ունեցածը դեռ երկար մեր մտքից և ուղեղից դուրս չի գա, սակայն արժե հասարակության լայն տեղերին սթրեսից դուրս բերելու ծանադարձների մասին մտածել:

ՄԱՐՏԻ 1, 2008

«Վիմոլելկոնը» Հայաստանում կարող է հանդես գալ «Բիլայն» ադրանախիցով

Ինչպես տեղեկացանք «Վիմոլելկոն» ընկերության տարածած հաղորդագրությունից, փետրվարի 25-ին Հայաստանի մավոր սեփականություն գործակալությունում գրանցվել է «Վիմոլելկոն» և «Արնենսել» միջև կնքված լիցենզիոն համաձայնագիր, որ «Արնենսել» Հայաստանի Հանրապետության տարածում կարող է օգտագործել «Բիլայն» (Билайн) ադրանախիցը և «Արնենսել» (ЖКНМ на аркой стороне) կարգավիճակը:

«Արնենսել» կասել են, որ լիարժեք իրավունք ունեն մեր ադրանախիցը նշանակ ազխազայր Հայաստանի ամբողջ տարածում, եւ ուստի, որ այն օրհնական հիմն ունեն միջազգային Հայաստանը «Բիլայն» միասնական տարածությանը: Այժմ մեր ադրանախիցը կարող է օգտագործել «Արնենսել»-ը ողջ գործընթացները բերել «Վիմոլելկոն» ընկերությունների խմբի միասնական ստանդարտներին, ասել է «Վիմոլելկոն» ԱՊ Ջ Բերկերում թիզնետի զարգացման գծով գործադիր փոխնախագահ Դմիտրի Պելականցը:

Ֆել խնդիր է դրված իրականացնել վերադարձանում և «Արնենսել» ողջ գործընթացները բերել «Վիմոլելկոն» ընկերությունների խմբի միասնական ստանդարտներին, ասել է «Վիմոլելկոն» ԱՊ Ջ Բերկերում թիզնետի զարգացման գծով գործադիր փոխնախագահ Դմիտրի Պելականցը:

Ա. Մ.

ԱՐՄԱՆ ԱՐՄԱՆՅԱՆ

Ազգային ախտորոշում

Ի՞նչ է նսսած մեր ազգային գենետիկ հիշողության ծալֆերում

Այն ցնցումները, դասնական աղետները, որ դարերի, հազարամյակների ընթացքում ապրում են ժողովուրդները, ինչպիսի՞ հեծե-լաններ են թողնում նրանց գենետիկ կառուցվածքի, հավաքական հոգեբանության վրա, եւ ընդհանրապես մեզան հետեւում լինում են, թե ոչ: Ամենաի տարագրում դարձ է՝ ոչ մի սթրես անհետեւան էլ անցնում: Իսկ ազգերի առումով համադասա-խում ուսումնասիրություններ կատարված չեն:

Դասկանայի է, այս հարցն առաջին հերթին վերաբերելու է նաեւ մեր ժողովրդին, կամ գուցե՝ հենց մեր ժողովրդին: Պատմության մեր մասյանները լի են ողբերգական իրադարձությունների նկարագրությամբ: Ավելին՝ մեր գրչիներն էլ ջանք չեն խնայել սեւ գույներն առավել խստացնելու: Ու այս եւ համանման այլ գործոնների ազդեցությամբ «հայ» ու «վայ» բառերը ժողովրդական գիտակցության մեջ դարձել են համահման: Տխուր էրբայց աղո-րես է:

Եվ գուցե դասահական չէ, որ առաջինների մեջ այս հարցին անդադարում է հայ գիտնականը: Զննության այդ փորձն անում է հոգեբան Մոնթե Ներսիսյանը: Նա ձգտում է մասնագիտորեն ախտորոշել մեր ազգի գենետիկական ենթագիտակցական շեղումները: Եվ չափազանց ուշագրավ ու տղայուրիչ են բացահայտումները:

Բժիշկը լուրջ շեղումներ է նկատում մեր հավաքական գիտակցության մեջ՝ համարելով դրանք հիվանդագին դրսևորումներ: Այդ հանգամանքը բնականաբար իր արտահայտությունն է գտնում մեր վարձաները, նաեւ բնավորության մեջ: Այս ամենը նա բացահայտում է լճեկով եւ ազգային բանասիրությունը, եւ ավանդույթները, անգամ՝ հաղթական դրսևորումները, անձ եւ հայրենիքի անջուրկությունները:

Ընդհանուր առմամբ դեմոստրի ֆունդ առկա է մեր հավաքական գիտակցության մեջ: Օրինակ՝ մենք ավելի շատ անցյալով ենք ապրում: Այս հանգամանակում առկա է հիվանդագին շեղում, որն իրենով կադրում, ձգում, հեծ է դեպի մեր ժողովրդի հայացքը եւ խանգարում, որդեգրի անդրադարձումը ուղղվի աղաքային: Այդ դարագայում դժվար է իրատես լինել-մնալը: Պատմական հնարավորությունները, երբեմն-երբեմն ներկայացող հաղթական ժամանակներն անգամ եւ հեծության մեջ ընկնելու քայլ կորուցնեն: Մինչդեռ միայն առողջ, ավելին՝ զգացմունքների միջոցով է հնարավոր լուծել ազգային, մեծական խնդիրները եւ կողմնորոշվել աշխարհադարձական քաղ իրավի-

ճակներում: Մեր հայացքն անվերջ ուղղված է օտարին: Մենք մեր աչքում թույլ ենք, անուժ ենք, առանց ուրիշ օգնության ի վիճակի չենք լուծել սեփական խնդիրները: Այստեղից էլ՝ հաղթական ավանդական կողմնորոշումների շխուր տարագրան, որն ուղեկցել եւ այսօր էլ շարունակում է ուղեկցել մեզ:

Յուրաքանչյուր մեզ դնելու փոխարեն հեծու-ներում եւ մոտիվներում բարեկամներ են փնտրում: Կամ մեզ համար ստեղծում են բեմամու կերպար, նրան վերագրում անհարթահարելի հասկանիներ ու ազգովին սկսում են վախենալ նրանից: Մինչդեռ դարձվոր են առաջնորդվել այն դարձ գիտակցությամբ, որ անհնարինը բացառվում է հաղթականության մեջ, եթե գրագեծ ձեռով օգտագործում եւ առկա բոլոր զենքերը, այդ թվում՝ եւ հաղթական:

Մտադրություն կհայտարարենք, թե մենք այս ենք, այն ենք, բայց դա չի խանգարի, որ մեր մեջ-ամուր-մտածած մյուսները ստույգ եւ զուլիս խոնարհեն օտարածին ամենի առջև:

Մեր հոգեբանության մեջ վախ կա, չուրախանալի՝ մի վատ բան կդասարի: Մինչդեռ ուրախությունն Աստուծո մարդուն սրված ամենամեծ դարձնում է: Կամ՝ մենք ինչպե՞ս շատ ենք օգտագործում «մեռնել» բառը:

Կորուսումները, սրվածները հանգեցրել են նրան, որ դարձել ենք սեպեմոն՝ եղունգ ունենալ՝ զուլիս ուրի: Այս դարագայում իսկ ու՜ր մնաց անհատ եւ մեծության Երեմի համարությունը, որը երկրի հզորացման եւ ընդհանրապես ազգային առաջընթացի գլխավոր դարձնում է:

Բոլորն ուզում են դեկլար լինել, ես՝ աղա, դու՝ աղա, բա մեր աղունք ո՞վ աղա: Մա շեղում է ազգային կեցության համակարգից:

Կամ՝ ի՞նչ է նշանակում «հայի վերջին խել»՝ արտահայտությունը: Նշանակում է՝ առաջինն աֆեկ է, լոնցիա է, ազրեսիա է: Իսկ ազրեսիան՝ բնականաբար լիք է ա-մուր նստած լինել մեր մեջ. մեզանից շուտ են խել, հայրենիք են խել: Դեռ ավելին՝ սթրեսից դուրս չենք ելել, անընդհատ խոսում ենք մեր կորցրած հողերից, երկրից: Այս հոգեվիճակը որդեգրում էրամարտություն մերեծված է ժողովրդի մեջ, այն չի բարձրանում ու սահմանազանվում որդեգր հաղա-խական գործիչների հետախույսությունների առարկա:

Գուցե այս հանգամանակ էլ է իր դերը խաղում, որ ազգովին հաղթականությամբ ենք զբաղվում: Եվ ընդհանրապես սա չէ՝ այն բավարար հողը, որի վրա բարձրանում է

մեր ազգային ողմանիզը: Իսկ եթե թափանցում է նաեւ հաղթականության մեջ, նշանակում է արդեն անհանգստանալու հիմներ կան: Մեզ համար համար կյանքը դառնում է ստոյա, առաջնորդվում ենք ոչ թե սառը հաշվարկներով, այլ ցանկություն-ներով: Զարգավան աստարեզում չափազանց իչ են որագմանիկ գործիչները: Եվ այդպիսի գործիչներն էլ լինում են կարճ ժամադարի վազողներ: Ազգի զանգվածա-յին մասնորոշությունը կլանում, վերացնում է նրանց աստարեզից:

Եվ եթե մարդը վախեցած է, կենտրոնացած եւ-ի շուրջը, նա հայրենասիրությունն էլ կարող է կատարված լինել կեղծ արժե-թյան վրա, Խանգ ձեռնիս հայրենասիրու-թյունը ծնվում է այն դեպքում, երբ կարողա-նում եւս եւ-ից բարձրանալ եւ հասնել մեծ-ի գիտակցությանը:

Պարբերական հիվանդությունը որդեգր հայկական ջարդերի ուղղակի հետեւանք

Յուրաքանչյուր, բնականաբար, այս կամ այն ձեռով լիք է արտահայտված մար-նական հիվանդությունների տեսով: Դեմո-րեսիան հազում է դիմակ՝ լինում են ցա-վեր, մասնավորապես փորացավեր: Իսկ վերջիններս վաղուց ծանոթ երևույթներ են հոգեբանության մեջ:

Բժիշկ Ներսիսյանի բացահայտումն է՝ հին ազգերը, որոնք արել են դասնական առանձնակի սթրեսներ, կորցրել են հայրե-նիք, մեծականություն, հիվանդանում են դարբերական հիվանդությամբ: Այդ հի-վանդությամբ հիվանդանում են հայերը, հրեաները, արաբները, վերջին տասնամյակ-ներում՝ նաեւ որոշ թուրքեր: Բժիշկի համոզ-մամբ՝ վերջիններս ընդամենը կրոնափոխ հայեր են: Իսկ վերջին երջանում, երբ մեր երկրում տեղի ունեցան բավականին սո-ցիալ-սեքսական, ինչպես նաեւ հոգեբա-նական տեղաշարժեր, հիվանդությունն ակ-տիվացավ, ավելի համախառն նա դրս-տրումները:

Պարբերական հիվանդության նմանու-թյունն ունեցող ջարդերի մասին խոսել են դեռեւս Միխայիլ Գեորգի եւ Իրն Սիման: Բայց առաջին անգամ որդեգր 6-օրյա տեղի հիվանդության նկարագրությունը մասնա-զաներից սրվել է 1937 թվականին: Իսկ օ-սար հեղինակներն այս հիվանդությանն անդրադարձան 1945 թվականից, կոչե-ցին «միջերկրածովյան ընթանական տեղի»: Ինչո՞ւ. ընթանական: Տարրերը, ա-ղետներն առաջին հերթին ուղղված են ըն-տանիկ դեմ. ընթանիկ մոլեխ է խայա-

վում դրանց հետեւանով: Պատահական չէ, որ երեսներին մեջ հիվանդությունը բացահայտվում է առավելապես այն դեմո-րեսներում, երբ ընթանիներում լինում են սուր դրսևորումներ:

Իսկ մեզ մոտ այդ հիվանդության խոնա-ցման հզոր ազդակ եղավ զեղաստանությու-նը: 20-րդ դարի առաջին տասնամյակներում հիվանդությունը չափազանց տարածում ու-ներ ԱՄՆ-ի եւ Միջին հայ գաղթականու-թյունի մեջ:

Պարբերական հիվանդությունը որդեգր ժողովուրդների չլայնում է տեղի ունեցած զրոյալ սթրեսների հետեւանք հիվանդաց Ա. Ներսիսյանն արձայնում է հոգեբանության միջազգային կոնգրեսներում: Գեորգի Մի-նիկի եւ Միջին հայ գաղթականու-թյունի մեջ:

Ի՞նչ անել...

Մեծուկ կարող էին զարգացումներն ըն-թանալ այլ ուղղությամբ: Կարող էին հաղ-թահալել մեր մեջ նստած վախը, ջարդերի դասնական տարադարձները եւ նրանցից դուրս գալ առավել հզորացած, ամուրացած, հոգեբան ուժեղացած: Մակայն այդպես չեղավ: Եվ այժմ ունենք այն, ինչ ունենք:

Ուսի ժամանակ է, որ ազգովին փոր-ծենք ուժեղ, վերացնել մեր ենթագիտակ-ցության մեջ նստած դեմոստիոն ֆունդ: Մա է թժեկի կարծիքը: Ինչպե՞ս: Նա լայն է այս հարցի մտածվոր դասասխանը: Մենք լիք ենք հիվանդությամբ, որ շատ ատումներով այն չենք, ինչ երեսներ են առաջին հայացքից, եւ հետևողականորեն փորձենք ձեռագրակել դրանցից: Ամուրս հարկ կլինի թեմայի վե-րաբերյալ կազմակերպել գիտաժողովներ, զանգվածային ընդգրկման միջոցառում-ներ, որոնք հարց կմտնեցնեն յուրաքանչյուր անհատ:

Բայց ամենակարևորը հիմնական դե-դաթիցի ու մեթոդի ընտրությունն է: Այս առումով մարդկությունը վաղուց աղա-ցուցիչն աղացուցել է. անվերջ լուծա-միջոցը հավասն է: Պատահական չէ, որ այսօր արդեն համաշխարհային հոգեբա-նական կոնգրեսներում գործում են հավա-քի մի շարք բաժանումներ: Գավազը, ձե-մարիս հավազը մարդու հոգեբան աշխա-րում համակարգ է ստեղծում: Կա՞ հավաք՝ կա լավատեսություն, կա դժվարություն-ը հարթահարելու կամ, կա հարթելու զո-րություն: Դեղը սա է. աշխարհի ամենա-իին եւ ամենամուր դեղը: Իսկ թե ինչպե՞ս, ի՞նչ ձեռով ու եղանակով, արդեն լճեկու, ընթերելու հարց է:

գոսար տարագրում

Երեսնամյակներն են կարծիք հայտնում

Չողիկ - 60 արեկան
- Չողիկն անգամ ում մոլորաբան: Երես էլ չի լինի, որ մոլորաբան՝ բոլորս ենք վախալանք, բայց շատ վատ են, որ չի լինի որեւէ մեկը, ով մահվան համար աղաքային գտնի: Այն էլ, երբ երկու կողմը՝ սղանողն ու մահացողը հա-յր են: Անցիկ բան, վերաներում ինչի մասենք եւ մասին, եւ ու ինձ նմանները ինչ էլ ասեն, անելիկ մեծ մասն իրենցն է:

Դարություն - 15 արեկան
- Գիտեմ ինչ է կատարվել էր գիտեր: Դե գի-տեմ են, ինչ դասնակ են հեծաստեսությունը: Օնեկ են, կրակել են, քալանել են, ջարդել-վորել են, ինչ իմանալ էլ ինչ են արել: Մա-րդիկ են մահացել ու էր հեջ լավ չէ:

Մարտի - 35 արեկան
- Միս ի՞նչ արեցին՝ ժողովրդից ամբողջ արեցին ու աստարեզ սվեցին: Մասնացին միջին ամբողջանալ, ինչո՞ւ շուտ չի որդե-գրի ազգային օրնայի բալը: Գեորգի Մի-նիկի անգամ էլ ասիման ունի: Ուսացրեցին եւ Տեր-Պետրոսյանն էլ օգսվեց: Ես է, ուրիշ ո-չինք:

Կարեն - 42 արեկան
- Կարենում ես, բայց չես տեղի, գիտեմ: Ոչ ցույց եմ ասիս, ոչ էլ տղում ... Տեր-Պե-տրոսյանն էլ օգսվեց:

Մարտի մեկի լույս երկուսի գիտեր կատարված դեմոստի առնությունը երեսնամյա-ծակները փորձեցին կարծիք տարգել եւ ստացված դասնակը մերկայացնում ենք առանց մեկնաբանության:

Մայրանցի միտի դեկլարի եւ երկիրը: Ինքն եւ երկիրն սր կկանգնի: Ե՛ն, ինչ եղել է, ան-ցած է, ինքն եկավ, որ ամեն ինչ ձեռի, չթո-ղեցին:

Ամառիկ - 54 արեկան
- Ամոթ եմ զգում: Շատ ամոթ է: Ի՞նչ արե-ցին: Խառնեցին ու ասում են: Թե ժողովրդա-վարություն ենք բերել: Բա էր ո՞նց: Ի՞նչ տղալորությունը: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ երկրի Երեմիքն է: Կարգին մարդ լինել՝ չէր գա ճողից: Ի՞նչ էր արել, որ հիմա ի՞նչ անել: Թե ի՞նչ էին սղասում, որ զնացին նա միտնու-ցներին՝ չգիտեմ: Միտ հղաքացել եմ իմ երկ-րի կարգ ու բարով, անվանեց ու հանգիստ լինելով, հիմա ի՞նչ, իզո՞ւր եր հղաքու-թյունս:

Դամիկ - 20 արեկան
- Մասնակցել եմ միտնուցներին: Ի՞նչ ուզածը ազատ ու անվանեց երկր ունենալն է: Ու դա համար էլ գնում էր միտնուցներին, բայց ձեռ-բեցին: Դամանորն մեծեցին: Ել ոչինչ չեմ ու-զում ասել:

Աստիկ - 33 արեկան
- Շուտ միտի դիմեցին համահավաք ցրելու միջոցով, իհարկե, առանց վնասելու: Գա-վախեցին, ցատ տուրյան, ասելի չունեցող ե-լույթներով ոգեւորված, դժգոհությունը ասե-լության վերածած ճարտիկ ու ամբողջ դա-րձան: Կեր եղավ մարդկային հասկանիներ լիա Երեմիքն է: Կարծում եմ՝ դա Տեր-Պետրոսյա-նի ուզածն էր: Իսկ հետեւանք հոգեբանական է: Չեն վերադարձին ոչ մահացածներին, ոչ էլ այդ օրերին եղած զազանող հետեւը կվե-րացնեն: Ժամանակին իշխանությունը այն-հան լավ կամ այնքան ճիշտ չափաչեց, որ այդ ֆունդ Տեր-Պետրոսյանը ոչ միայն նա-խագահի թեկնածու չլիցի, այլեւ հաղա-խական դաս վերադասում չլիցի: Ժո-ղովուրդն էլ որոակի առումով կարճ հիշո-րություն ցուցաբերեց, եթե հավասար այդ մարդն:

Դամիկ - 69 արեկան
- Ի՞նչ գնահատական: Պե՛տր էր ամեն ինչ ա-նել, որ էր օրը եղածը չլիցի: Իսկ հիմա լիք է

է, ոնց ասում են, հանդուրժող չլինի իշխա-նությունը, մեղավորներին լիք է դասնակ, դարձանք: Եր Տեր-Պետրոսյանը շատ տղում խիղճը ծանաղեց: Եթե դասասխան չուզեն իրենից, ուրեմն մեզ իչ է:

Դայ - 67 արեկան
- Երկու տղա ունեմ, երկուսն էլ Դայասա-նում չեն աղում: Լեւոնի ժամանակ զնացին ու էլ չկարողացան համոզել, որ գա: Ո՞վ է մեղավոր, ավելի շատ Լեւոնը, թե՛ հիմնական իշխանությունը, եւ չառ, դու՛ որոհ: Բայց ասեմ, որ եւ ընթերել եմ Արե՛մ Մարտիան: Ա-վելի լավ ընտրություն չունեի: Իսկ ինչ կատար-վեց էր գիտեր, չլիքի լինել:

Կարեն - 38 արեկան
- Դժոխ եմ եւ երկիր, եւ իշխանությունը: Գոնցի հարողաքային հանդուրժումներին Լե-ւոն Տեր-Պետրոսյանի: Սկզբում հույս ունեի, որ ինձն էմ մարդն է, որ ելել է իմ ու բոլորի կա-նի լավացնելու: Գե՛տ էր հույսը երջուս էլ հույս մնաց, բայց մեծակ իշխանության մեղիք չէ. Տեր-Պետրոսյանն էլ մեղի ունի:

Կարենի մեջ հավաքող Կ.Մ.Ա. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԸ

